

DE TRIBUNE

Redactieadres:
D. J. WIJNKOP, Pretoriusplein 3^{III}
Amsterdam.

SOC. DEM. WEEKBLAD

Administratieadres:
Lijnbaansgracht 304^A
Amsterdam.

• **VERSCHIJNT ELKEN ZATERDAG.** •
Abonnementsprijs bij vooruitbetaling 40 cent per 3 mnd.
Buitenland 65 ct. Losse nummers 3 ct. —
Advertentieën per regel 15 cent. Bij abonnementen speciaal
tarief. —

**Orgaan van de
Soc.-Dem. Partij**

Redactie: J. C. CETON, H. GORTER,
W. v. RAVESTEIJN Jr. en D. J. WIJNKOP.

INHOUD: Sneevliet's val. — Niets geleerd! — Een stuk Kultuur! — Democratie. — Historische Parallellen. — Economische Kroniek: Van Diesel-motoren en Petroleum. — De waarheid omtrent Hanley. — Verslag van de Jaarvergadering van de Ned. Ver. voor Spoor- en Tramwegpersoneel. — Verantwoording. — Van de Afdeelingen. — Korrespondentie.

Het Sekretariaat

van de Partij is tot 19 Augustus bij Wijkoop, Pretoriusplein 3^{III}, Amsterdam.

Alle korrespondentie, ook alle geldzendingen, gedurende dien tijd s.v.p. aan dit adres te richten.

Referendum.

Het referendum voor één lid van het Partijbestuur moet vóór 5 Augustus bij het Sekretariaat zijn ingeleverd. De besturen gelieven hierop te letten.

„Het Socialisme”.

Bestellingen voor het Augustusnummer worden reeds nu ingewacht bij de Administratie, Lijnbaansgracht 304^A, Amsterdam.

Sneevliet's val.

Na een agitatie zonder voorbeeld in de Nederlandsche vakbeweging is de Voorzitter-Redakteur van de Ned. Ver. van Spoor- en Tramwegpersoneel, Sneevliet, uit de leiding zijner vakvereniging gedrongen, en met hem Nathans de Sekr. dier vakorganisatie.

Als men het verslag leest der vervolg-vergadering, waar dit voor de Ned. vakbeweging zoo beschamende feit plaats vond (ook wij geven in dit nummer een kort verslag van het daar behandelde omtrent dit punt), dan zal men omtrent deze zaak niet veel wijzer worden.

De zaak is, dat de strijd om de zaak-Sneevliet reeds maanden en vooral in de laatste weken in *Het Orgaan* van de Spoorweg-vereeninging, in *Het Volk* en *De Vakbeweging* werd gevoerd, en dat ze reeds beslist was voor ze te Amsterdam den 26en Juli jl. werd uitgemaakt.

Sneevliet moest vallen, en al heeft hij nadat alle moties verworpen waren zijn kandidatuur teruggetrokken, dat verandert niets aan dit ééne: dat zijn val reeds bezegeld was. Zijn val was reeds duidelijk te Breda, waar een paar weken geleden de aanhangers zijner zaak, die tot dusverre in de Spoorweg-vereeninging in elk geval meer dan één derde der leden achter zich hadden, en waaronder vooral Braambeeck de zaak rustig en klaar (niet alleen in zijn orgaan en in zijn organisatie, maar ook in *Het Volk*) naarvoren bracht, toch niet hadden kunnen verhinderen de obstructie, waardoor niet te Breda maar eerst te Amsterdam de beslissing viel.

Wij hebben reeds meermalen in *De Tribune* uiteengezet, wat de aanleiding was tot de zaak-Sneevliet. In werkelijkheid is het geen andere, dan wat ook aanleiding was tot de zaken-De Visser en -Luteraan en tot zoovele niet zoo openlijk voorgekomen achteruitzettingen van socialistische strijders in de moderne vakbeweging. Want hoe ook de schijn moge zijn, in werkelijkheid is Sneevliet niet allereerst om zijn lidmaatschap van de S. D. P. door de leiding van de moderne vakbeweging en de Arb. Partij vervolgd, maar omdat hij de revolutionaire inzichten ook in de Vakbeweging wilde doen gelden. Hij werd reeds vervolgd toen hij nog lid was van de Arb. Partij, enkel omdat hij zijn brochure *Internationale Klassenstrijd* had geschreven, enkel omdat hij dus toonde in de klassenstrijd, speciaal in de strijd der Amsterdamsche transportarbeiders van verleden zomer, aan den kant van de de strijdende arbeiders te staan met woord en daad.

Dat is zijn misdaad volgens de leiding der moderne vakbeweging in Nederland. Elk S. D. A. P. er en ook elk niet-S. D. A. P. er, die in de daad en steeds de klassenstrijd, en niets anders, als richtsnoer voor zijn spreken en doen in de moderne vakbeweging zou volgen, zou evenzeer

door de leiding der moderne vakbeweging en van de Arb. Partij vervolgd worden als het Sneevliet thans overkomen is. Dat Sneevliet in die strijd tot de S. D. P. kwam is slechts een logisch gevolg, niet de oorzaak van de vervolging die hij zich op de hals haalde, hoe gemakkelijk het ook moge zijn voor de demagogie van een Troelstra en Kornuiten om hem daarom vooral te vervolgen.

Sneevliet moest vallen, zeiden we. En natuurlijk, want hij had de macht van de Reguliersgracht en de Keizersgracht en de Franschelaan, dat wil zeggen van de leiding der moderne vakbeweging in het algemeen, van de Arbeiders Partij en van de Diamantbewerkeren in het bijzonder tegen zich. Wat kon hij daartegenover stellen? Slechts een voistrekt niet voldoende bewust gedeelte van de Spoorweg-vereeninging, en verder machteloze en verspreide brokjes in de moderne vakbeweging en de Arbeiders Partij. Wij willen er terloops op wijzen, dat een zekere Rodrigues het uitstekend voor Sneevliet tegen Henri Polak opnam, dat Van Wijhe in het Friesch Volksblad even duidelijk vóór Sneevliet opkwam. Zoo waren er nog wel enkelen, wien door de al te felle instruktie tegen Sneevliet een licht opging. Maar hoe zwak in de Nederlandsche arbeidersbeweging nog het vooropstellen van de algemeene klassenstrijd, inplaats van enkel-parlementarisme of enkel revolutionair of reformistisch syndikalisme, is — niets toont het duidelijker dan de betrekkelijke zwakte nog van de Sociaal-demokratische Partij, de S. D. P.

Reeds is er een nieuwe aanval op Sneevliet gedaan, en wel van de kant van het Dagblad voor de Arb. Partij, *Het Volk*. Sneevliet en Nathans bezitten nog de positie van beampten op het bureau der spoorweg-vakvereniging. «Of dat op den duur gaan zal, zal de tijd moeten leeren,» zegt *Het Volk* in zijn nummer van 25 Juli. En wat men ook van deze redactie van *Het Volk* zeggen moge, één ding kan men ze toevertrouwen, de ophitsing van de arbeiders tegen al wat nog een beetje revolutionair leven in zich heeft. Zoo moeten Sneevliet en Nathans zelfs uit dit bureau worden verjaagd. En waar, dachten zij, zouden zij steun krijgen om zich ten minste daar in het belang der organisatie te handhaven?

Er is maar één steun mogelijk, dat is de steun der S. D. P. en der elementen in de moderne vakbeweging die deze partij reeds om haar inzicht weet te vereenigen. Geen klein gepeuter asjeblijft enkel in de spoorweg-organisatie, zooals de heeren reformisten dat zoo uitstekend kunnen. Maar met woord en geschrift de zaak voor de arbeiders gebracht, in vergaderingen en manifesten en brochures en kranten-artikelen, in de politieke partij en in de vakorganisatie gestreden voor de zaak waarom ook Sneevliet vocht. Dan zal de S. D. P. sterker worden, het eenige waarvoor de reformisten in partij en vakbeweging angst hebben en halt zullen houden, en zoo noodig terugdeinzen, gelijk zelfs Van den Tempel in *Het Volk* reeds getuigde.

Er is zeker niemand die de leugen, welke dezelfde Van den Tempel zonder eenig bewijs durft neerschrijven, nog geloof, dat de S. D. P. tegen de moderne vakbeweging of tegen het Vakverbond als zoodanig zou zijn. Ondanks alles blijven wij voorstanders van de grondslagen der moderne vakbeweging, van de zoo hoog noodige centralisatie en van de proletarische discipline in den strijd tegen de ondernemers. Wij staan daarin tegenover de syndicalisten, en zelfs zijn de S. D. P. ers de eigenlijke propagandisten van de moderne vakbeweging en ook van de eenheid in de klassenstrijd, daar waar het Vakverbond en de Arb. Partij niet eens durven voor den dag te komen. Onze leden zijn en blijven zooveel mogelijk bij het Vakverbond aangesloten, en in alle geval hebben wij geen leden, zooals de Arb. Partij ze wel heeft, die in burgerlijke vakverenigingen optreden of angst hebben voor het al te revolutionaire van de moderne vakbeweging, en er daarom maar buiten blijven en er tegenover gaan staan. De Spoorweg-Vereeninging juist kan daar een woordje van meepraten.

De Sociaaldemokratische Partij is de kampioen, en de eenige in Nederland, voor de Internationale Klassenstrijd.

Zij wil de zoo groot mogelijke eenheid van optreden tegenover de bourgeoisie, in politiek en vakbeweging. Daaruit zal de eenheid van organisatie op den duur vanzelf zich ontwikkelen. En daarom is er maar één antwoord en één versterking voor Sneevliet en de zijnen tegen de slag die de reformisten hun toebrachten: Uitbreiding van het inzicht en van de macht van de Sociaaldemokratische Partij.

Nog één opmerking tot slot. Ze werd meer gemaakt, maar blijft noodig. Nergens in de Internationale werd nog ooit een leider der vakbeweging om zulke redenen verdrongen als Sneevliet door de reformisten. Het is een brandmerk voor de leiding der Ned. moderne vakbeweging zooals Deventer er één was voor de leiding der Ned. Arb. Partij. En alleen als wij de S. D. P. weten te versterken, zullen we het kwaad dat uit dit optreden der Ned. moderne vakbeweging allerwegen onder de arbeiders kan voortkomen, met kracht tegengaan.

WP.

Niets geleerd!

Deze week heeft Emile Van der Velde, de reformistische leider der Belgische Arbeiders-Partij en nog steeds Voorzitter van de Internationale, in een Kamerrede de houding, die de Belgische Socialistten in de komende maanden zullen innemen, uiteengezet. In welke geest dit geschiedde, kan blijken uit de volgende aanhalingen.

«Wij hebben al de liberalen tot het algemeen kiesrecht bekeerd, zoo oreeerde Vandervelde, niettegenstaande (in elk geval sinds de nederlaag van het Alg. Kiesrecht-kartel bij de laatste verkiezingen) elk kind in België kan weten, dat de nederlaag juist aan de vrees der liberalen voor het Alg. Kiesrecht te wijten is. En de groote politicus ging voort:

Ik ga verder en zeg: ik zie al de moeilijkheden in die het samengaan met een burgerpartij mee brengt. Daarom ben ik het eens met dezen die ons van het kartel willen verlossen. Waar het echter zal gelden zuiver Algemeen Kiesrecht en loyale Evenredige Vertegenwoordiging te veroveren, daar zullen wij steeds zijde aan zijde staan

Ik weet het wel: sommigen in de regeeringspartij droomen ervan, de liberalen in te lijven; maar ik zeg aan de liberalen: doet gij zulken stap, dan zijt gij onteerd. Want het hoort dat gij met ons helpt veroveren, waar gij in den laatsten tijd met ons voor gestreden hebt: zuiver Algemeen Kiesrecht. Die strijd zal vredig zijn, maar hardnekkig. En gij zult hem, gij regeering, niet tegenhouden, geloof mij, tenzij door ons uit eigen beweging dat Kiesrecht te geven.

Wat wil dit zeggen?

Het wil dit zeggen: Ondanks al het beminnelijk optimisme van Marxisten als De Brouckère en De Man, en ondanks het buitengewone Kongres dat onlangs gehouden werd, blijft de reformistische leiding van de Belgische Arbeiders-Partij, ook na het verraad der liberalen aan de Kiesrechtzaak, toch aan de zijde der liberalen staan. En zoo zullen de Belgische liberalen voor de zooveelste maal de gelegenheid krijgen om de Kiesrecht-strijd van het Belgische proletariaat te verzwakken en ditmaal erger dan ooit, door hunnerzijds «mede te werken», zooals dat heet, aan de «vredige» massastaking die in België thans wordt voorbereid.

Tenzij het Belgische Marxisme onder het parool van Lassalle: *Uitspreken wat is* tegen deze voor het proletariaat zoo gevaarlijke, wijl onnoodig teleurstellende politiek van het reformisme in een van de belangrijkste momenten van België's geschiedenis en van de proletarische strijd openlijk zal weten op te treden, kan dit reformistisch-liberaal geknoei met de strijd van het proletariaat op niets anders uitloopen, dan waarop twaalf jaar geleden een dergelijke proefneming in Frankrijk uitliep, op desorganisatie, en op de versterking van het enkel-syndikalisme onder het Belgische proletariaat.

Hopen wij dat de leeringen van de Internationale de Belgische Marxisten zullen sterken tot de daad, eer het te laat is. Want nog eens: De zgn. «vredige» massastaking voor het kiesrecht in verstandhouding met de liberalen is voor het proletariaat gevaarlijker dan humbug. WP.

Ekonomische Kroniek.

Diesel-Motoren en Petroleum.

Over deze dingen schrijft *Karski* in de *Leipziger Volkszeitung*, en omdat ze ook ons land aangaan, willen we er het een en ander aan ontleenen, vooral opdat het proletariaat ook hierdoor weer inzie, dat het niet met enkel parlementaire of enkel vak-middelen de nadeelen van het kapitalisme en het kapitalisme zelf te lijf kan.

Diesel-Motoren dan zijn motoren, die met petroleum gedreven worden en die zelfs op groote schepen de plaats van de stoommachine kunnen innemen en de beweegkracht van het schip vormen. Booten, waar deze motoren de beweegkracht zijn, worden in Holland tamelijk veel gebouwd en ook naar het buitenland uitgevoerd. Of deze booten de stoomschepen in belangrijke mate zullen vervangen, hangt evenwel niet af van hun reeds beproefde en wel vaststaande doelmatigheid, maar van spekulatieve factoren, die de financiële magnaten der wereld in handen hebben.

Als voordéelen van deze door petroleum in plaats van met steenkool gedreven booten worden opgegeven: Ten eerste de petroleum kan overal op het schip geborgen worden en vandaar gemakkelijk naar de motor worden geleid, terwijl steenkool onmiddellijk bij de ketel moet liggen, omdat het vervoer ervan niet zoo gemakkelijk is. Steenkool neemt dus een mooie laadruimte weg. Ten tweede de petroleum kan snel in het motorschip gepompt worden, terwijl het innemen van steenkolen betrekkelijk zwaar en langdurig werk is. Twee voordéelen dus voor het kapitaal, vooral bij de groote schepen waar tijdsverlies groote winstderving beteekent, om de Diesel-motoren maar in te voeren.

Waarvan hangt nu evenwel de invoering op groote schaal af? Voornamelijk van de leveringsprijs voor petroleum aan die schepen. Als de petroleum te duur wordt gehouden, vervallen natuurlijk de voordéelen van het verbruik van petroleum boven dat van steenkolen. Het zijn dus de petroleum-monopolisten der wereld, die het hier in handen hebben een vooruitgang, — want technisch is het dat zeker; er is minder menselijke arbeidskracht bij de Diesel-motoren nodig dan bij steenkolenverbruik — tegen te houden.

Er zijn wellicht arbeiders, die direkt de hoop zullen uitdrukken, dat deze „vooruitgang” maar tegengehouden wordt, want weer zouden arbeidskrachten hierdoor overbodig worden gemaakt. Maar bij nader inzien zullen dezen wel bedenken, dat de heeren petroleummagnaten waarlijk hierop niet zullen letten. Zij vragen zich eenvoudig af, hoe maken wij de meeste winst: door de petroleum voor de motors duur te houden of door ze voor de motors goedkoop te maken. Wie het menschenbelang meerekent, moet in elk geval het Socialisme willen, want dan alleen zal de technische vooruitgang niet van de winst-makerij der bezitters afhangen, noch ook den winst-makers ten goede komen, maar alleen in het belang van de arbeid en het gebruik der menschen al of niet worden ingevoerd.

Intusschen thans hangt de invoering dus van de petroleumvorsten af. Men weet, de petroleum-industrie is over de heele wereld in handen van een monopolie of althans van monopolies. In die monopolies hebben de Hollandsche kapitalisten ook een woordje mee te spreken. Er is, hopen wij, alweer geen Hollandsche arbeider die daarop bijzonder trotsch is. Althans hij zou daarin volkomen ongelijk hebben. Die Koninklijke Nederlandsche Petroleum-industrie, buit Indië en Roemenië uit, zooals Rockefeller van de beruchte Standard Oil Co Amerika, en de Hollandsche arbeiders althans hebben er niets aan dat de „Koninklijke Nederlandsche” deel heeft aan het petroleum-monopolie der wereld. *) Hier in Holland moeten we volgens de afspraken der heeren meest de Amerikaansche petroleum gebruiken; ons land is voornamelijk aan de Amerikaansche trust toebedeeld; en onze petroleum-importeurs in Rotterdam, die overigens verwoede vrijhandelaars heeten, schrikken er niet voor terug tot de Regeering te zeggen, dat zij géén bezwaar maken tegen de verhooging van het invoerrecht op petroleum. Waarom dan ook? Een dergelijke verhooging, zeggen zij, schaadt de Nederlandsche industrie niet, en dat zij voor een arbeidersgezin een meerdere uitgaaf van volgens hen 1½ à 2 ct. per week kan hebben, het is voor de Rotterdamsche Kamer van Koophandel, waarvan een De Monchy, ook sterk betrokken bij de Amerikaansche petroleum-import, Voorzitter is, natuurlijk geen reden om de verhooging af te raden.

*) Dit blijkt ook nog zeer duidelijk uit een hoofdartikel in *Het Volk* van 22 Juli: Een „nationale” onderneming, waar uiteengezet wordt hoe de Nederlandsche petroleum-magnaten wel beproeven op het Hollandsche nationalisme te spekulieren, maar hun schepen toch maar liever onder de machtiger Engelsche vlag laten varen, enz.

Intusschen — en hier komt het op aan — de Rotterdamsche Kamer konstateert, dat de prijs van petroleum niet afhankelijk is van vraag en aanbod, maar geregeld wordt nu eens door het samengaan en dan weer door een belangenstrijd van enkele groote trusts. En zoo is het. Tot voor kort was de strijd althans zeer hevig, en er was veel rumoer op de petroleumbeurs der wereld. Thans schijnt het samengaan weer de overhand te hebben of iets dergelijks althans met geweld te worden voorbereid. En zooals het in de strijd der groote monopolies soms schijnt, alsof de verbruikers er ook eenig voordeel van zullen hebben, doordat de heeren mekaar hierendaar onderbieden, zoo is het bij het samengaan der heeren zeker, dat de verbruikers door verhoogde prijzen zelfs de oorlogskosten van vroeger dubbel en dwars zullen moeten betalen.

De petroleumrijzen gaan dan ook de hoogte in, al is er ter wereld in Amerika, Rusland, Gallicië, Roemenië, Indië gemakkelijk meer petroleum te produceeren en waarschijnlijk zelfs geproduceerd, dan er vraag naar petroleum is of zelfs bij stijging der vraag in de eerste tijd komen kan. Er is overvloed van petroleum op de wereld, maar de prijs stijgt, en de winst stijgt, en de aandeelen stijgen enorm. Van 1909 en 1910 af was er nl. oorlog in de petroleum-wereld, en wel van Amerika, waar Rockefeller heerscht, eerst met de Oostenrijksche Galliciërs en daarna met de Nederlandsch-Indiërs en Roemenen. De Hollandsche kapitalisten deden de Standard Oil zelfs in Amerika konkurrentie aan en wisten de Rothschilds in Rusland van de Amerikaansch-Russische overeenkomst af te halen. Vandaar een oogenblik wankele prijzen.

Maar het eind? Niet alleen dat de prijzen voor het oogenblik na de vrede weer de hoogte kunnen ingaan; maar de stelling van het monopolie in het algemeen is weer versterkt. Wat er nog in Gallicië, in Roemenië, in Rusland, in Indië en in Amerika aan zelfstandigs naast de groote trusts zich trachtte staande te houden, is in de strijd van de Standard Oil tegen de Oostenrijksche en Nederlandsche kapitalisten, hetzij door de eene of de andere groep opgeslokt. En nu Amerika eerst met Gallicië en allicht ook met de Koninklijke Nederlandsche weer tot een overeenkomst zal komen, nu wordt de macht van het wereldmonopolie groter dan ooit, en stijgen de prijzen, de winst en de aandeelen.

Maar evenals bij de elektriciteit, die ook door een Amerikaansche en een Europeesche combinatie (de Duitsche van Rathenau en Siemens) wordt beheerscht, zoo is het bij de petroleum-trust. Beide zijn volkomen rijp voor onteigening en overname door een socialistische gemeenschap. Het kapitalisme heeft het voorbereidend werk gedaan. Alleen voor het opslokken der winst hebben wij die uitbuitende financiers niet nodig. De produktie is in deze bedrijven reeds over de heele wereld geregeld. Laat het voor het proletariaat een spoorslag zijn om zoo spoedig mogelijk de macht te veroveren om die uitbuiters te onteigenen. Eerst dan zal de arbeid vrij en het verbruik ruim, en de vooruitgang doelmatig kunnen zijn. WP.

„De Waarheid over Hanley”.

Hanley is het kiesdistrict waarvoor de liberaal Enoch Edwards, tot aan zijn dood toe Voorzitter van de Britsche Mijnwerkers, in het Engelsche Parlement zat, en waarvoor nu opnieuw een liberaal werd gekozen. Het blad van de reformistisch-liberaliseerende Britsche Arbeiders-Partij, de *Labour Leader*, en haar leider de bekende ministerialist Ramsay Macdonald, doen het voorkomen alsof het district voor de Arbeiders-Partij verloren ging — natuurlijk schrijft *Het Volk*, dagblad van de Nederlandsche Arbeiders-Partij dit na, onder bovenstaande titel. Maar de waarheid is anders, want nooit behoorde het district tot de Arb.-Partij, nooit — vóór dezen — probeerde zelfs de Arb.-Partij er tegenover de liberalen een onafhankelijke propaganda te voeren. Gaan we dus eens na, wat deze plotselinge onverbidde oorlog van de liberalistische opportunisten, die zich Arb. Partij noemen, tegen de eigenlijke Engelsche liberalen te beteekenen heeft.

Ten eerste en in het algemeen heerscht er nog immer een zoodanige revolutionaire gisting onder het groote leger van het Engelsche proletariaat, dat een Arbeiders-Partij moeilijk anders kan, dan in deze dagen minstens de schijnnaam te nemen van ook tegen de, immers liberale, Regeering op te komen. Vergeten wij niet, dat tienduizenden Londensche dokwerkers sinds maanden in een — wat hun fouten ook mogen zijn, en wij komen de volgende week op deze strijd terug — heldhaftige strijd staan, die hun onbeschrijflijke honger en ellende brengt, een strijd waarin het liberale havenbestuur op de meest hondsche wijze tegenover de arbeiders staat, zelfs om hun hun verleiden jaar verleende rechten en voordéelen

weer te ontnemen. Een strijd waarbij de liberale Regeering eensdeels met leedvermaak lijdelijk toeziet, en anderdeels door haar klassemacht (justitie, politie, militairen) daadwerkelijk medewerkt, dat de arbeiders verzwakt worden. Een strijd eindelijk, die reeds dreigde en nog weer dreigt in een groote Britsche transport-arbeidersstaking, in een heftig en revolutionair verzet dus van groote massa's arbeiders tegen Regeering en ondernemers over te slaan. Zoo is het dan voor de Arb.-Partij wel noodig, minstens tegen de liberalen een dreigend *gesicht* te zetten, zooals wij dat bijv. ook van onze Hollandsche Arbeiders-Partij wel kennen tijdens de groote transportstaking van verleden zomer.

Maar naast deze algemeene reden staat een andere, voor de politieke politiek van niet minder belang. Voor een vormelijke of werkelijke overeenkomst zijn twee noodig, de liberalen en de Arb.-Partij. Maar door de vaak al te groote overeenstemming tusschen deze twee in de praktijk, waarop wij in De Tribune reeds vaak wezen, kon er van één van beide, en wel van de zwakste, de Arb.-Partij, wel eens te weinig overblijven. Gelijken men wel kan zeggen, dat er zelfs in Holland tusschen de twee vrienden de liberale Unie en de Arb. Partij van tijd tot tijd wat tegenstellingen kunstmatig moeten worden opgeschroefd, om beide deelen behoorlijk apart van elkaar en elk zoo sterk mogelijk te handhaven, opdat ze ook tezamen zoo sterk mogelijk verschijnen, zoo is het zeker voor de Britsche Arbeiders-Partij, die nog oneindig minder van het Engelsche liberalisme verschilt — ze heeft immers niet eens een eigen program! — zaak door opgeschroefde verschillen zich naast de liberalen te handhaven, om dan in de praktijk met de liberalen des te beter te kunnen samengaan. Voor een dergelijke manoeuvre is de strijd van de Arb.-Partij tegen de liberalen in Hanley uitgedacht. Maar overigens denkt de Britsche Arb.-Partij er niet aan, zelfs niet in deze revolutionaire stonde, om over de heele linie de handschoenen tegen de liberale Regeerings-demagogen Asquith, Lloyd George en Churchill op te nemen.

Dat het waarlijk niet om eenige vooruitstrevendheid van de Arb. Partij — van klassebewustzijn heelemaal afgezien — ging in Hanley, bewijst ten overvloede de kandidaat dezer arbeiders-partij. Het is een vrijzinnige methodistenprediker, die tevens beambte der mijnwerkers is, en evenals Enoch Edwards zelf voortdurend liberaal was en bleef, al moest hij dan ook — als vakverenigings-beambte — in 1909 de statuten der programlooze „onafhankelijke” Arbeiders-Partij onderteekenen. Zelfs de gekozen liberale kandidaat Outhwaite is radikaler dan deze gematigde vakverenigingsbeambte der Arb. Partij. Zoo willen het nu eenmaal de nukken en luimen der reformistische politiek in Engeland, die men arbeiders-politiek liefheit te noemen.

Intusschen gaat de — zij het dan ook niet in dit punt, maar daar hoeft het niet — door de Arbeiders-Partij zonder bedenken gesteunde Britsche liberale Regeering voort, niet alleen met haar sociale demagogie, die het proletariaat verdeelt, maar vooral met haar zeer „positieve” vloot-uitbreiding, die het proletariaat uitput. Thans wordt weer bijna een milioen pond (1 pond = f 12.—) méér voor de vloot gevraagd, en dit is, zegt de Minister, slechts een eerste en kleinste deel van wat gevraagd zal worden. In plaats van 17 worden er in de eerste 5 jaar 21 groote schepen gevraagd. De bouw der kleinere schepen zal versneld en hun slagvaardigheid vergroot worden. Enz. enz.

Maar niet alleen Engeland, en zooals bekend is Duitschland, maar ook Oostenrijk en Italië werken tegenwoordig sterk aan hun vloot-uitbreiding, natuurlijk naast gestadige leger-uitbreiding. En naast Engeland beginnen ook andere deelen van het Britsche wereldrijk, zooals Kanada en Australië aan een eigen vloot te denken, voorloopig althans om die naast de Engelsche te doen optreden. Zoo breidt zich de waanzin van de imperialistische wapening van de Noordzee en de Middellandsche Zee over de wereldzeeën uit, en hierin ook teekent zich af de werelduitbreiding van het kapitalisme en van de imperialistische strijd, die om de macht in de wereld-zeeën wordt uitgevochten.

Intusschen moge het Engelsche liberalisme zich al grootendeels aansluiten bij de imperialistische neigingen van het groot-kapitalisme en dus de teekenen der tijden blijken te verstaan, de Arbeiderspartij daarentegen — de werkelijke waarheid over Hanley toont het aan — blijft doof en blind voor de verscherping van de klassenstrijd en gaat zijn oude gangetje in de hoop, dat ze door niet te zien en niet te hooren de groter wordende tegenstellingen toch nog zal kunnen overbruggen, en het liberalisme in de oude democratische haven zal houden of voeren. Maar uit de revolutionaire drang van de strijdende vakarbeiders, gewekt juist door de scherper houding van de Engelsche kapitalisten, en geleid door de oude Sociaaldemocratische Partij (thans Britsche Soc. Partij) komt een nieuwe politiek voort, de politiek van de massale strijd der arbeiders-organisaties zelve tegen de ondernemers en de Staat, een politiek die door geen kompromissen kan worden bepaald, maar eindigen moet met de overwinning van de talrijkste klasse, van het proletariaat, zoodra door het inzicht en de macht van de arbeidersklasse de kapitalistische Staat zal zijn ondermijnd en onderworpen. WP.

Sluit u aan bij de S. D. P.

